

INOVAČNÉ POUKÁŽKY

ZÁVEREČNÁ
HODNOTIACA
ANALÝZA A
SPRÁVA.

EURÓPSKA ÚNIA
Európske štrukturálne a investičné fondy
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

MINISTERSTVO
DOPRAVY, VÝSTAVBY
A REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SIEA
SLOVENSKÁ INOVÁCIA
A ENERGETICKÁ AGENTÚRA

Obsah

Úvod	3
Inovačné poukážky v číslach	4
Spätná väzba prijímateľov pomoci	6
Záver	15

Úvod

Hlavným cieľom národného projektu inovujme.sk bola podpora rozvoja inovačného ekosystému na všetkých úrovniach podľa jednotlivých cieľových skupín. Od začiatku bola pre splnenie tohto zámeru kľúčová cieľová skupina slovenských firiem a hoci sa národný projekt rozbiehal od roku 2017, Inovačné poukážky sa začali poskytovať v roku 2021.

Pôvodným plánovaným nástrojom podpory bolo prepájanie firiem s odborníkmi na inovácie, ktorí by poskytovali svoje vedomosti prostredníctvom dlhodobého (trvajúceho maximálne 6 mesiacov) konzultovania pri tvorbe, príprave alebo implementácii konkrétnej inovácie. Tento zámer sa postupne (aj pod vplyvom pandémie COVID-19) pretavil do **Inovačných poukážok**, ktoré predstavujú **poskytnutie priamej finančnej pomoci na podporu konkrétneho predkladaného inovačného zámeru**.

“Pandémia ovplyvnila celý svet a výrazne zasiahla aj do nášho projektu. Z pohľadu fungovania sme spravili razantný krok a prešli sme z nefinančnej podpory podnikov na priamu finančnú podporu, Inovačné poukážky. Slovenská ekonomika a firmy potrebovali podporiť hlavne finančne. V tomto sme dokázali pružne reagovať a v podmienkach eurofondov pripraviť rýchle administratívne zmeny,” hovorí o zmene, ktorá nastala v rámci projektu po roku 2020, **riaditeľ národného projektu Tomáš Varadínek**.

Spolu s touto zmenou si však zamestnanci národného projektu stanovili ešte jeden cieľ – zlepšovať meno nástrojov podpory financovaných z eurofondových peňazí na Slovensku, ktoré sú podnikateľmi často považované za administratívne náročné a prístup verejnej správy hodnotia ako neproklientský. Preto sme po poskytnutí podpory vo forme Inovačnej poukážky žiadali úspešných prijímateľov pomoci o spätnú väzbu. Výsledky tohto prieskumu, rovnako ako prehľad jednotlivých organizovaných výziev, sú súčasťou tejto hodnotiacej správy.

Inovačné poukážky v číslach

V roku 2020 padlo rozhodnutie priniesť slovenským firmám podporu v podobe Inovačných poukážok. Náročná príprava na túto zmenu v rámci projektu trvala takmer rok. Ako prvá bola vyhlásená **pilotná výzva pre Banskobystrický kraj**. Šlo o adresnú finančnú pomoc pre podnikateľov na zavedenie technologickej inovácie do firmy. Výzva na Inovačné poukážky bola vyhlásená **22. júna 2021** a trvala tri mesiace. **Celková suma určená na výzvu bola 2 milióny eur a výška Inovačnej poukážky sa pohybovala od dvoch do 15-tisíc eur až do hodnoty 85% oprávnených výdavkov**. Žiadateľovi mohla byť poskytnutá maximálne dvakrát a to na dve rôzne aktivity spolu v hodnote 15-tisíc eur. V pilotnej výzve bolo **preplatených 61 Inovačných poukážok v celkovej hodnote 843 830,05 EUR**.

Po úspechu pilotnej výzvy bola v októbri toho istého roka vyhlásená **výzva pre celé Slovensko**. V rámci tejto výzvy bolo **preplatených 144 poukážok v celkovej hodnote 1 357 573,88 EUR**.

Popri týchto dvoch výzvach bola vyhlásená aj mimoriadna **výzva na IPCEI**, v rámci ktorej bolo **preplatených 11 Inovačných poukážok v celkovej hodnote 498 715,00 EUR**.

V roku 2022 boli vyhlásené hneď tri výzvy na Inovačné poukážky:

- **Zdravá spoločnosť, 26 Inovačných poukážok v celkovej hodnote 1 209 085,25 EUR**
- **Slovensko 2.0, 106 Inovačných poukážok v celkovej hodnote 980 050,67 EUR.**
- **Slovensko 3.0, 100 Inovačných poukážok v celkovej hodnote približne 1 445 225,00 EUR.**

Na začiatku roka 2023 bola vyhlásená výzva na **Inovačné poukážky Zdravá spoločnosť 2.0**, v ktorej bolo preplatených **26 poukážok v celkovej hodnote približne 1 205 678,50 EUR**.

Inovačné poukážky v číslach

Zámerom metodikov pracujúcich na národnom projekte bolo priniesť žiadateľom proces, ktorý bol v porovnaní s inými formami podpory z eurofondov menej náročný. Zamestnanci, ktorí výzvy administrujú, sú zásadovo pro-klientskí a proaktívne so žiadateľmi komunikujú ohľadom všetkých požiadaviek a lehôt, ktoré musia spĺňať v rámci procesu. Okrem toho sa štandardom pri spustení novej výzvy stal online webinár, v rámci ktorého zástupcovia projektu prezentovali postup žiadosti, aby potenciálnym žiadateľom vysvetlili všetky nevyhnutné kroky.

Celkovo bolo vďaka projektu preplatených 474 Inovačných poukážok v hodnote 7 540 000,00 EUR.

„Inovačná poukážka, ktorú sme získali vďaka národnému projektu inovujme.sk, nás podporila v realizácii inovačného projektu, nad ktorým sme dlho váhali,“

podnikateľ podporený vo výzve Inovačné poukážky Slovensko 1.0.

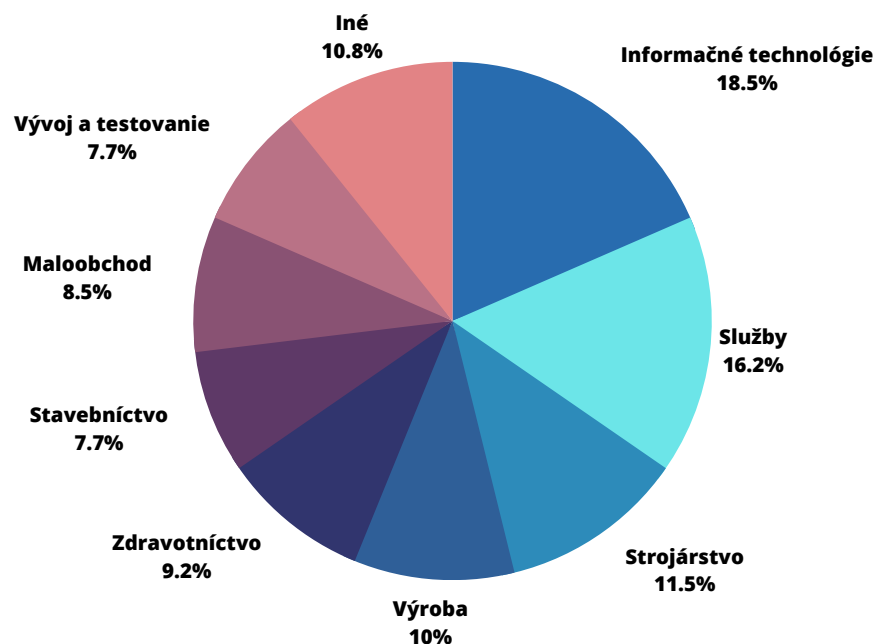
Spätná väzba prijímateľov pomoci

O priamu finančnú podporu formou Inovačnej poukážky v jednotlivých výzvach mohla požiadať každá firma, ktorá má sídlo na Slovensku a na trhu pôsobí minimálne tri roky.

Niektoré výzvy boli zamerané na špecifické cieľové skupiny, ako napríklad pilotná výzva určená len pre firmy so sídlom v Banskobystrickom kraji alebo výzvy Zdravá spoločnosť a Zdravá spoločnosť 2.0, ktoré boli určené na inovatívne produkty, procesy a postupy v zdravotníctve. Účastníci týchto dvoch výziev museli splniť špecifickú podmienku a to prezentovať svoj inovačný zámer pred odbornou komisiou. Dôvodom bola aj výška poukážky, ktorá bola v tomto prípade navýšená až na 50-tisíc EUR.

Všetkým úspešným prijímateľom pomoci vo výzvach o Inovačné poukážky sme v horizonte troch mesiacov po ich vyplatení posielali dotazník s otázkami zameranými na poskytnutie spätnej väzby, ale aj na ďalšie podrobnosti týkajúce sa využitia poukážky, jej dopadu na firmu a priebeh spolupráce s dodávateľom preplatennej služby. Toto sú výsledky nášho prieskumu:

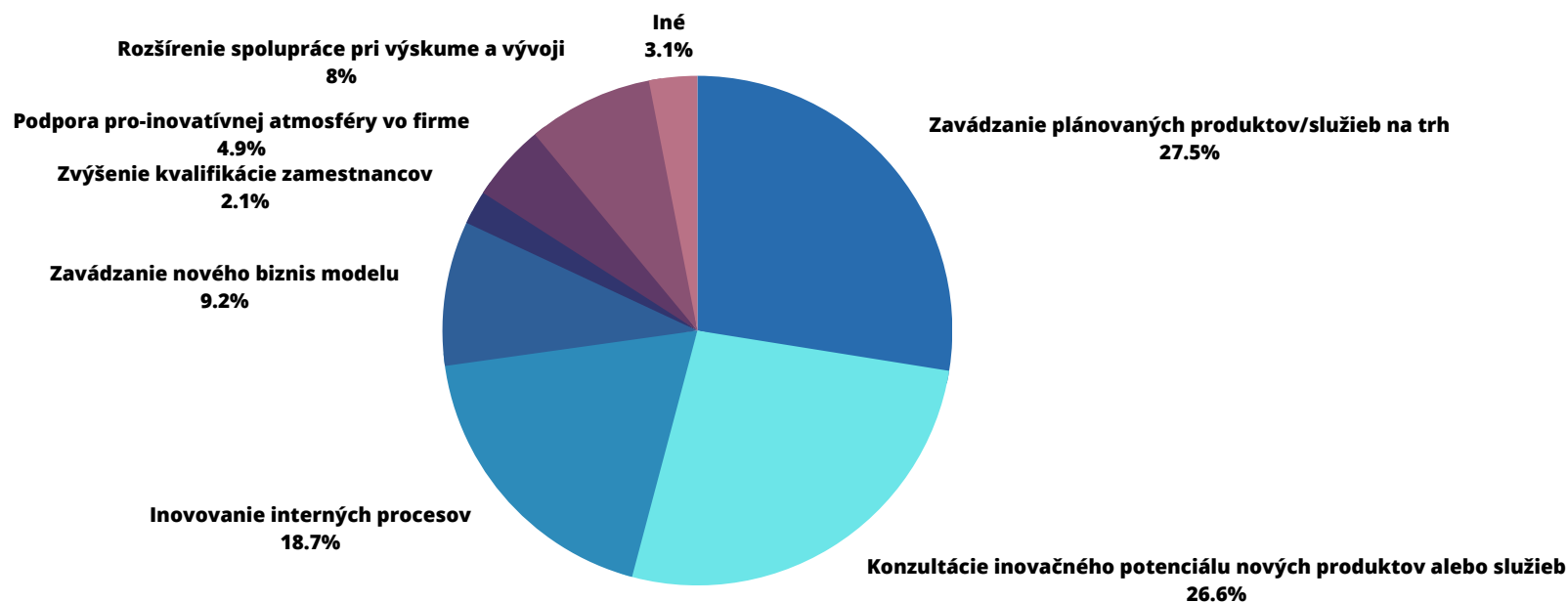
Aké je hlavné odvetvie vašej podnikateľskej činnosti?

Medzi prijímateľmi boli rovnomerne zastúpené rôzne činnosti podnikania, v grafe sú vyobrazené najčastejšie z nich. Pod kategóriou “Iné” sme zahrnuli všetky odpovede, ktoré sa opakovali najviac 2-3-krát. Boli to napríklad geodetické služby, elektroinštalácie, médiá a reklama, financie, automobilový priemysel, odevy a obuv, letecký priemysel.

Spätná väzba prijímateľov pomoci

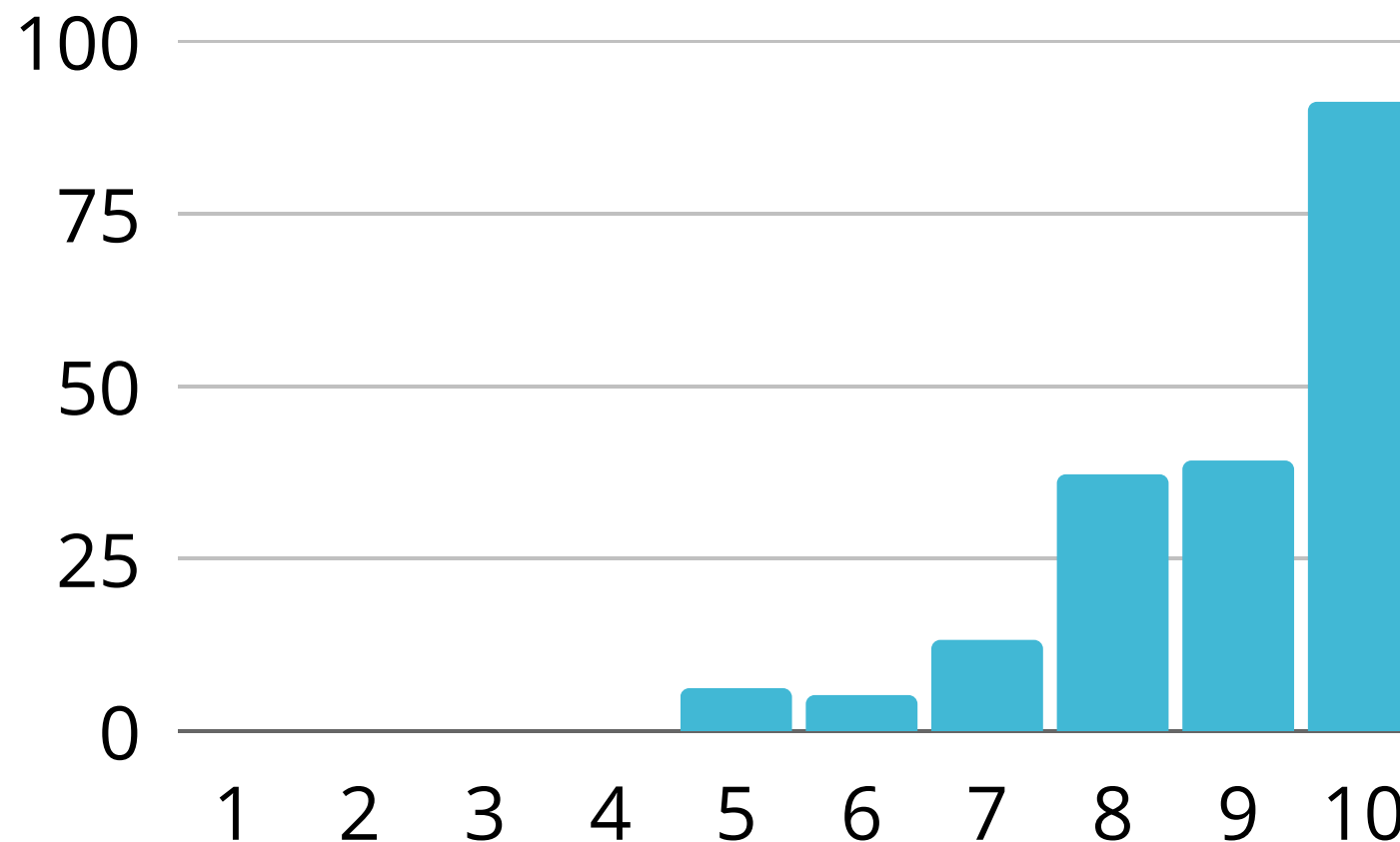
Aké boli hlavné dôvody, pre ktoré ste sa rozhodli požiadať o inovačnú poukážku?

Viac ako 50% úspešných prijímateľov pomoci vo forme Inovačnej poukážky o ňu žiadalo s cieľom inovovať ich produkty alebo služby – či už to bolo priame zavádzanie produktov/služieb na trh (27,5%) alebo konzultácia inovačného potenciálu týchto produktov alebo služieb (26,6%). Ďalej žiadali o podporu na inovovanie interných procesov (18,7%), zavádzanie nového biznis modelu (9,2%) a rozšírenie spolupráce vo výskume a vývoji (8%).

Spätná väzba prijímateľov pomoci

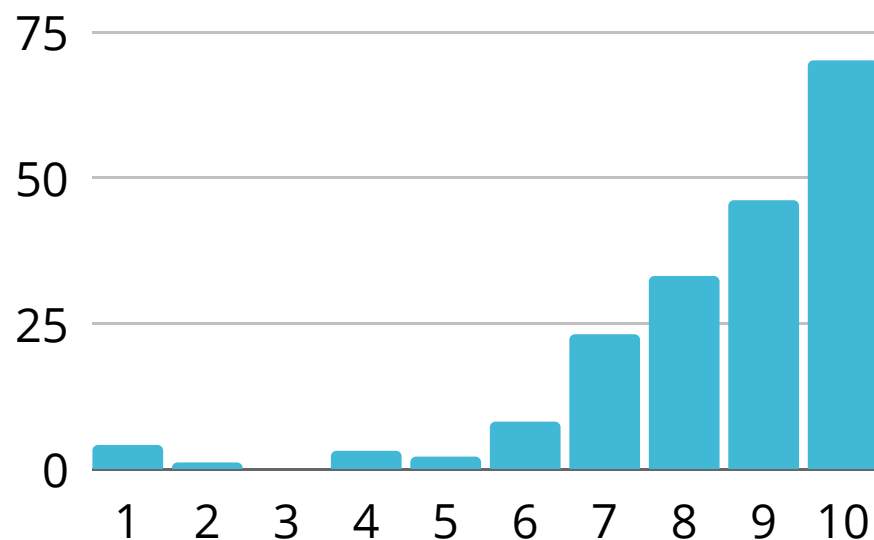
Do akej miery pomohla inovačná poukážka naplniť vaše očakávania pri realizácii inovačného zámeru?

Na stupnici od 1 do 10 až 47,6% respondentov zvolilo maximálny počet bodov vo svojom hodnotení inovačných poukážok a ďalších takmer 40% hodnotilo prínos inovačných poukážok na 8 alebo 9 bodov z 10. Za zmienku tiež stojí, že nikto z prijímateľov nehodnotil prínos inovačnej poukážky nižšie ako piatimi bodmi.

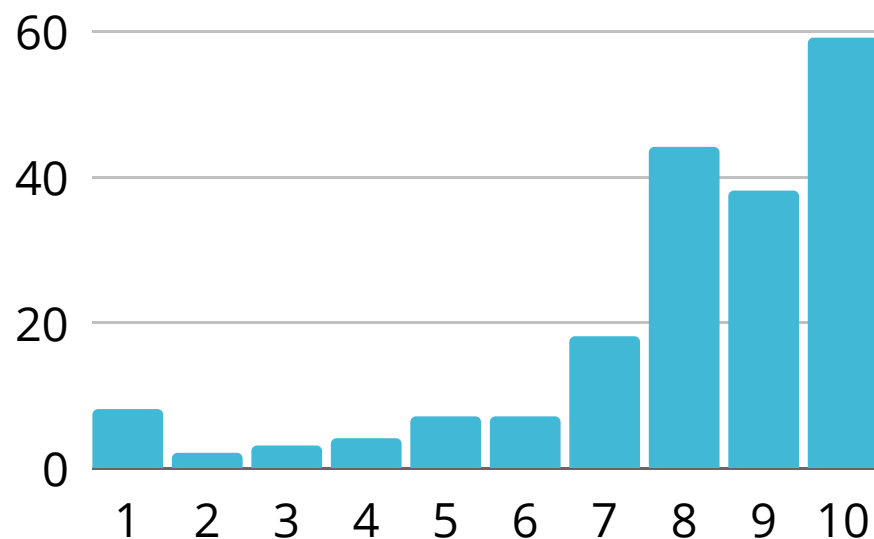
Spätná väzba prijímateľov pomoci

Ohodnoťte prosím, ako vám inovačná poukážka pomohla pri zavádzaní alebo príprave nových produktov/služieb:

Na stupnici od 1 do 10 36,8% respondentov zvolilo pri odpovedi na túto otázku maximálny počet bodov. 24,2% volilo 9, 17,4% 8 a 12,1% 7 bodov.

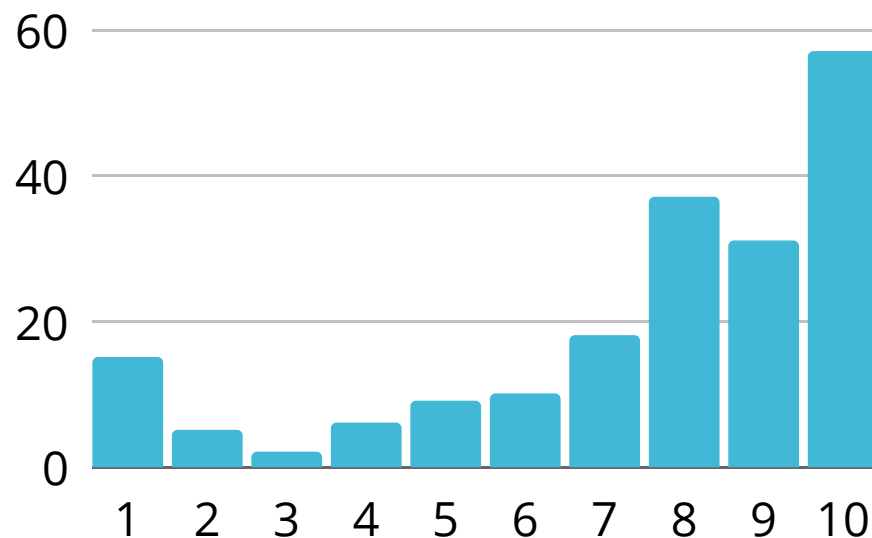
Ohodnoťte prosím, ako vám inovačná poukážka pomohla pri zlepšovaní existujúcich produktov/služieb:

31% respondentov uviedlo, že inovačná poukážka im pomohla pri zlepšovaní existujúcich produktov alebo služieb maximálne (10 z 10), 20% vybralo možnosť 9 a 23,2% možnosť 8 bodov.

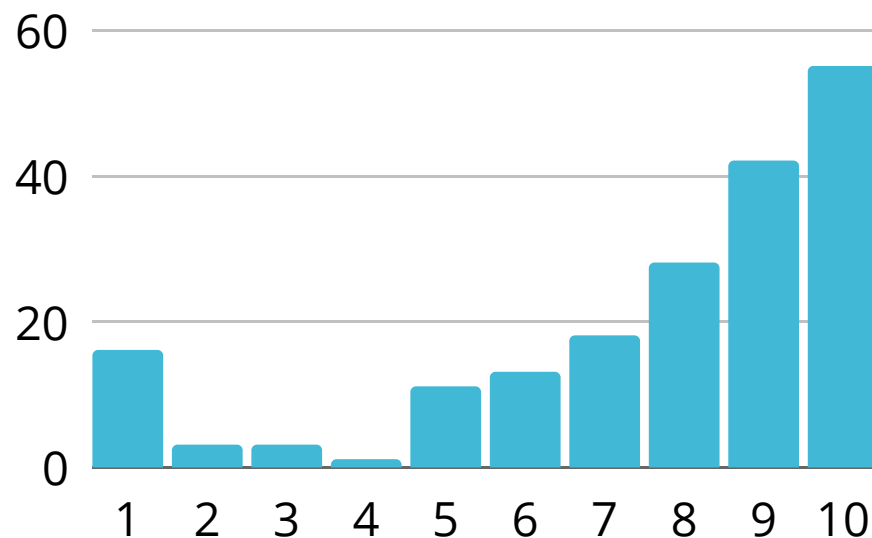
Spätná väzba prijímateľov pomoci

Ohodnoťte prosím, ako vám inovačná poukážka pomohla pri zlepšovaní existujúcich alebo príprave nových biznis modelov:

Na stupnici od 1 do 10 30% respondentov zvolilo maximálny počet bodov ako odpoveď na otázku, ako inovačná poukážka pomohla pri zlepšovaní alebo príprave nových biznis modelov. 16% volilo 9 bodov a 20% volilo 8 bodov.

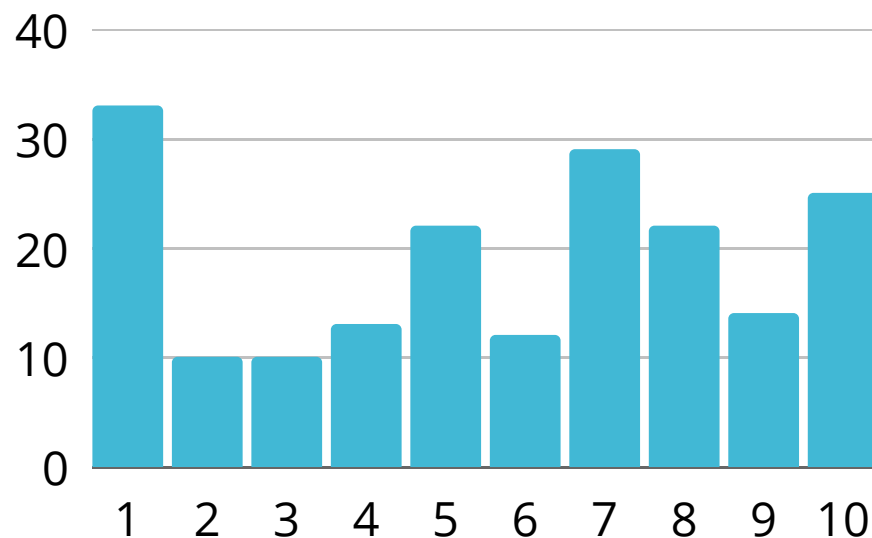
Ohodnoťte prosím, ako vám inovačná poukážka pomohla pri zlepšovaní existujúcich alebo zavádzaní nových interných postupov/procesov v rámci vašej firmy:

29% respondentov uviedlo, že inovačná poukážka im pomohla pri zlepšovaní alebo zavádzaní interných postupov/procesov maximálne (10 z 10), 22% vybralo možnosť 9 a 15% možnosť 8 bodov.

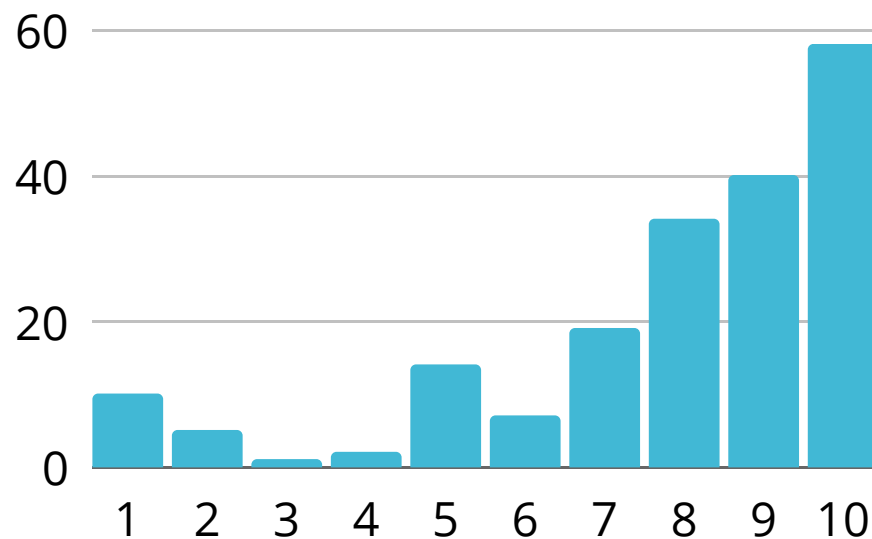
Spätná väzba prijímateľov pomoci

Ohodnoťte prosím, ako vám inovačná poukážka pomohla pri zvýšení kvalifikácie zamestnancov:

17,4% respondentov zhodnotilo, že na stupnici od 1 do 10 im inovačná poukážka nijako nepomohla pri zvyšovaní kvalifikácie zamestnancov (1 bod). 13,2% dalo maximálny počet bodov, celkovo sa však odpovede pohybujú na celej škále. Reflektuje to fakt, že len 2,1% respondentov označilo zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov ako hlavný dôvod žiadosti o inovačnú poukážku.

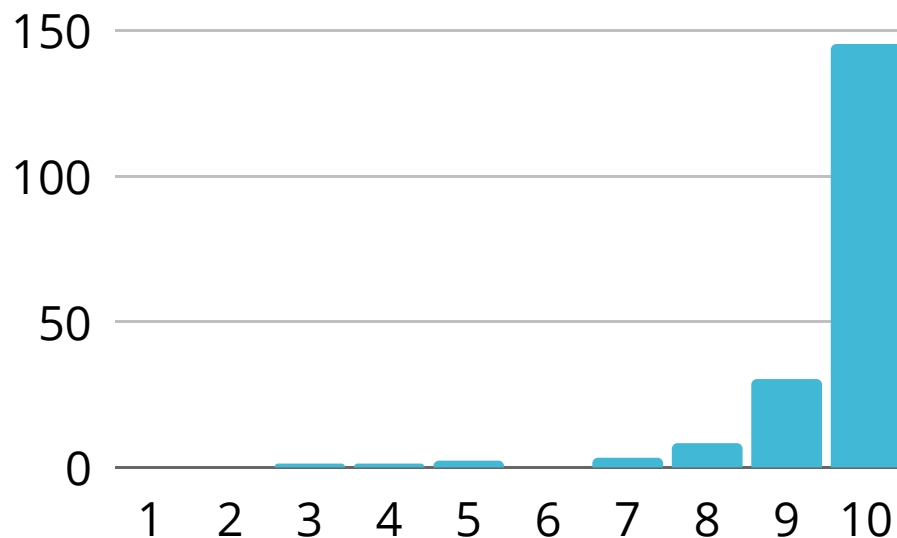
Ohodnoťte prosím, ako vám inovačná poukážka pomohla pri zlepšení pro-inovačnej atmosféry vo firme:

30% respondentov zvolilo maximálny počet bodov pri hodnotení prínosu inovačnej poukážky v zlepšení pro-inovačnej atmosféry vo firme. Ďalších takmer 40% hodnotilo tento prínos na 8 alebo 9 bodov z 10.

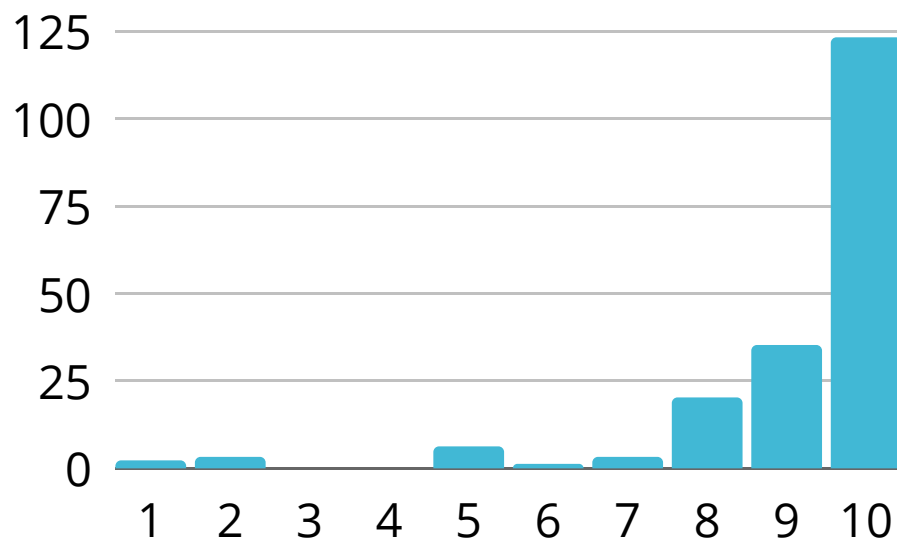
Spätná väzba prijímateľov pomoci

Ohodnoťte prosím spoluprácu s riešiteľom/firmou, ktorá vám dodávala inovačné služby:

Až 76,3% respondentov uviedlo, že boli maximálne spokojní s riešiteľom/firmou, ktorá im dodávala inovačné služby (10 z 10). Takmer 20% označilo možnosti 9 alebo 8 bodov.

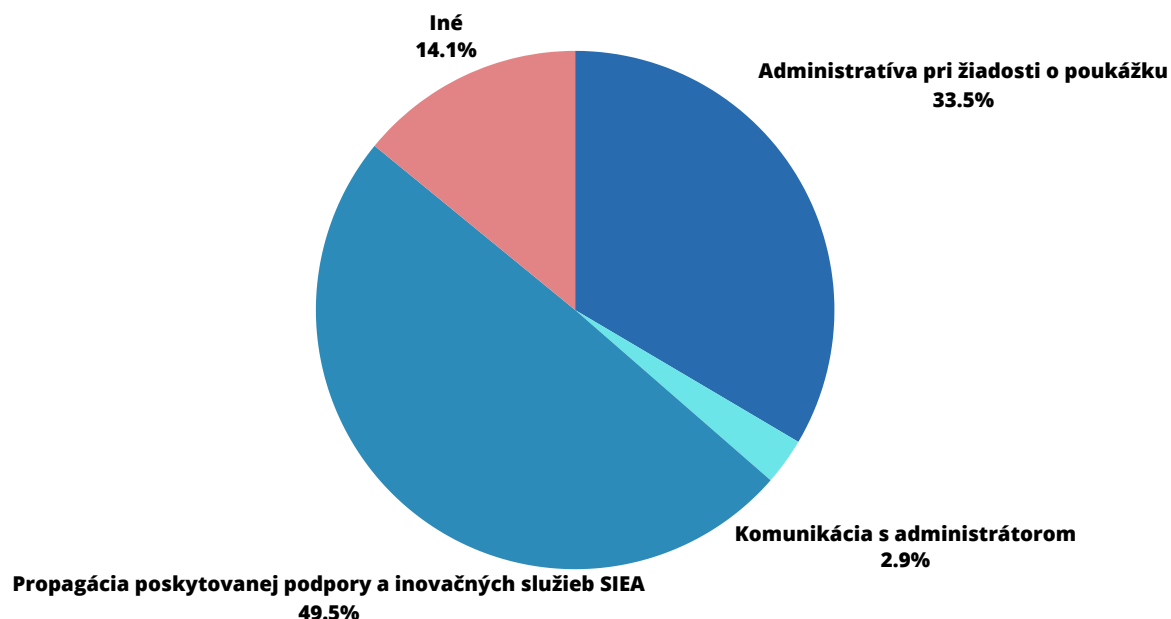
Plánujete v budúcnosti spolupracovať s firmou, ktorá vám dodávala inovačné služby?

Až 65% respondentov plánuje budúcu spoluprácu s firmou, ktorá im inovačné služby dodávala. Ďalších takmer 30% považuje túto možnosť za viac ako pravdepodobnú (8 alebo 9 bodov).

Spätná väzba prijímateľov pomoci

V ktorej oblasti vidíte potenciál na zlepšenie zo strany SIEA?

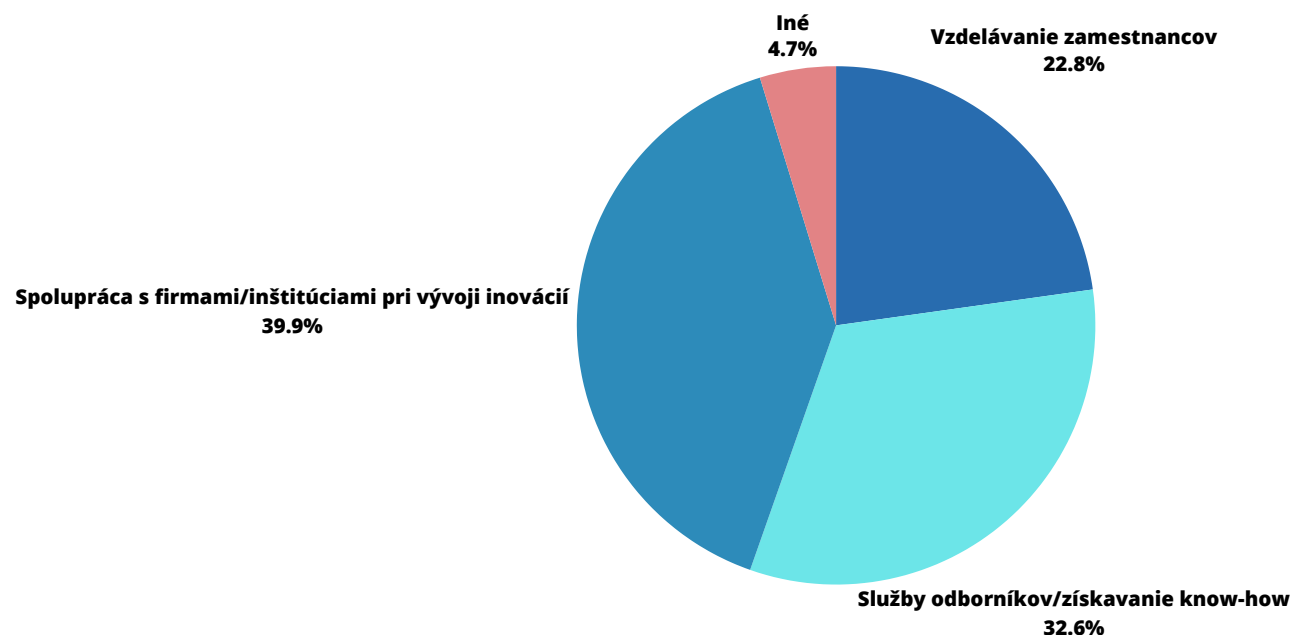
Takmer 50% respondentov označilo za najväčší nedostatok Inovačných poukážok nízku propagáciu poskytovanej podpory a inovačných služieb SIEA a to aj napriek tomu, že národný projekt využíval v priebehu rokov mnohé možnosti šírenia informácií o poskytovaných nástrojoch vrátane mediálnych kampaní (televízia, rozhlas a print), propagácie na sociálnych sieťach a účasti na podujatiach určených pre cieľové skupiny.

33,5% prijímateľov pomoci poukázalo na potenciál ďalej znižovať administratívnu záťaž spojenú s procesom žiadosti.

Pod možnosťou "Iné" mohli respondenti uviesť vlastný návrh na zlepšenie, pričom viacerí zmienili, že by ocenili podporu vo vyššej finančnej hodnote alebo urýchlenie procesov vo forme kratších časových lehôt a rýchlejšieho spracovania žiadosti administrátorom.

Spätná väzba prijímateľov pomoci

V akej oblasti by ste v budúcnosti využili finančnú podporu pri rozvoji inovačných aktivít vašej spoločnosti?

Na záver dotazníka nás zaujímalo aj to, v akej oblasti by prijímatelia pomoci ocenili finančnú podporu na rozvoj inovačných aktivít spoločnosti v budúcnosti. Najviac z nich (takmer 40%) volilo možnosť podpory spolupráce s firmami a inštitúciami na vývoji inovácií, potom to bola možnosť využitia služieb odborníkov a mentorov pri získavaní know-how pre ich firmu (32,6%) a vzdelávanie zamestnancov získalo 22,8%. Pod možnosťou “Iné” uviedli napríklad podporu digitalizácie, marketingu a propagácie, exportu a energetickej udržateľnosti. Najčastejšia doplnená odpoveď sa však týkala podpory registrácie práv duševného vlastníctva.

Záver

Z pozitívnych hodnotení prijímateľov pomoci vo výzvach o Inovačné poukážky je zrejmé, že tímu národného projektu sa pri jeho implementácii podarilo do značnej miery naplniť plánovaný zámer a to poskytovať priamu finančnú podporu reflektujúcu aktuálne potreby trhu s pro-klientským prístupom znižujúcim administratívnu záťaž na žiadateľa.

O vysokej miere spokojnosti hovorí predovšetkým výsledok otázky *”Do akej miery pomohla inovačná poukážka naplniť vaše očakávania pri realizácii inovačného zámeru?”*, pri ktorej **takmer 50% respondentov volilo maximálny počet bodov (10 z 10)** a ďalších 40% hodnotilo jej prínos na 8 alebo 9 bodov.

Z prieskumu tiež vyplýva, že **viac ako 50% úspešných prijímateľov podpory vo forme Inovačnej poukážky o ňu žiadalo s cieľom inovovať ich produkty alebo služby**, či už to bolo priame zavádzanie produktov alebo služieb na trh (27,5%), alebo konzultácia inovačného potenciálu týchto produktov alebo služieb (26,6%).

Na základe zozbieranej spätnej väzby sa však dá konštatovať, že aj napriek vyvinutej snahe propagácia podporných nástrojov projektu nie je z pohľadu slovenských firiem dostatočná. (Až **50% respondentov označilo za najväčší nedostatok Inovačných poukážok nízku propagáciu poskytovanej podpory a inovačných služieb SIEA.**) Tu vidíme priestor na zlepšenie na celoštátnej úrovni, napríklad formou internetového portálu, ktorý by združoval všetky informácie o aktuálnych otvorených výzvach, ale tiež na úrovni lokálnej – prenesením kompetencií na kraje, prípadne ich využitím v pozícii sprostredkovateľa medzi štátom a súkromným sektorom.

Ak by sme mali poukázať na ďalšie potreby firiem v oblasti potenciálnej podpory, vyzdvihli by sme požiadavku **podpory spolupráce s firmami a inštitúciami na vývoji inovácií a možnosť využitia služieb odborníkov a mentorov pri získavaní ďalšieho know-how.**